

RAPPORT

Erica Tenevall
erica.tenevall@dintur.se

Datum
2026-04-28

Diariensr
26/00243

TRAFIKBOKSLUT FÖR KOLLEKTIVTRAFIKEN I VÄSTERNORRLANDS LÄN

Verksamhetsår 2025

Innehåll

1 Inledning.....	2
1.1 Allmän trafikplikt	2
1.1.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt.....	2
2 Trafikföretag och ersättningar	2
2.1 Aktuella trafikföretag	2
3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering.....	5
3.1 Effektivitet.....	5
3.2 Kvalitet	7
3.3 Finansiering	8
4 Definitioner och begrepp	9
Bilaga: Beslut om allmän trafikplikt	11

RAPPORT

1 Inledning

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län är enligt kollektivtrafiklagen (2010:1065, 2 kap. 2 §) regional kollektivtrafikmyndighet i Västernorrlands län, och ansvarar därmed för kollektivtrafiken i länet. I uppdraget som regional kollektivtrafikmyndighet ingår det att fatta beslut om allmän trafikplikt för den kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för. Enligt EU:s kollektivtrafikförordning (1370/2007, artikel 7) ska regionala kollektivtrafikmyndigheter en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde. Denna rapport avser år 2025 och har upprättats för att redovisa verksamheten i enlighet med nämnda förordning.

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet och utför uppföljningar av hur regioner planerar kollektivtrafiken. Transportstyrelsens tillsynsmandat omfattar även efterlevnaden av artikel 7 i EU:s kollektivtrafikförordning.

1.1 Allmän trafikplikt

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är grunden för vilken trafik som ska omfattas av allmän trafikplikt. Kollektivtrafikmyndigheten avgör vilken trafik som samhället ska ansvara för om målen i trafikförsörjningsprogrammet ska kunna uppfyllas. Både enskilda sträckor och hela områden kan beläggas med allmän trafikplikt om de bedöms ha större behov av kollektivtrafik än vad som kan tillgodoses på kommersiellt vis.

1.1.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt

Under 2025 har inga beslut om allmän trafikplikt fattats av Kollektivtrafikmyndigheten.

En förteckning över fattade beslut om allmän trafikplikt sedan 1 januari 2012 återfinns i bilaga till denna rapport. Avtalen omfattar trafikslaget buss. I förteckningen ingår beslut där Kollektivtrafikmyndigheten överlåter behörighet åt andra att fatta beslut om allmän trafikplikt.

2 Trafikföretag och ersättningar

Den allmänna kollektivtrafiken i Västernorrlands län omfattar spårtrafik samt busstrafik som är linjelagd eller anropsstyrd. I detta avsnitt visas vilka trafikföretag som är avtalspart samt vilka företag som bedriver trafiken.

2.1 Aktuella trafikföretag

I tabell nedan redovisas vilka trafikföretag som finns i befintliga avtal, ersättningar till företagen för perioden 2025-01-01 till 2025-12-31 samt de utbudskilometer som respektive företag producerat inom länet. Tågtrafiken genom Norrtåg AB finansieras gemensamt av de fyra länen Västernorrland, Norrbotten, Västerbotten och Jämtland.

RAPPORT

Tabell 1: Aktuella trafikföretag

Kollektivtrafikföretag linjetrafik buss och tåg				
Avtalspart	Trafikutövare	Period	Utbudskilometer (tusental)	Trafikkostnader (tusental)
Mittbuss	Byberg & Nordin	2025-01-01 - 2025-12-31	6 152	225 677
Nobina	Nobina	2025-01-01 - 2025-12-31	6 496	310 864
Norrtåg		2025-01-01 - 2025-12-31	2 233	124 487

Det ursprungliga priset i bussavtalen regleras med index. År 2025 var indexnivåerna i snitt 38,8% respektive 38,3% beroende på typ av avtal. År 2024 var indexnivåerna i snitt 39,8% respektive 38,7%. Ersättning till entreprenör (trafikkostnad) avser således det ursprungliga avtalspriset från 2014 med trafikförändringar och index för 2025.

I tabell nedan visas giltighetstid för befintliga avtal, tillsammans med trafikområde och avtalspart. Från och med december 2027 kommer länets trafikområden vara färre och större. Av tabellen framgår relationen mellan dagens trafikområden och kommande trafikområden. Den avtalspart som står nämnd i tabellen avser dagens avtalspart. Vilket trafikföretag som kommer att trafikera vilket trafikområde under nästa avtalsperiod blir bestämt först efter att nya trafikavtal tecknats.

RAPPORT

Tabell 2: Trafikavtal linjetrafik, allmän kollektivtrafik

Trafikavtal linjetrafik, allmän kollektivtrafik

Trafikområde (fr.o.m. dec 2027)	Trafikområde (t.o.m. dec 2027)	Namn	Beskrivning	Starttid	Sluttid	Avtalspart
2 Ådalen	O2	Höga kusten	Höga kusten - Kramfors	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	O345	Sollefteå	Sollefteå tätorts- och landsbygdstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
	O3	Sollefteå tätort	Sollefteå tätortstrafik			
	O4/O5	Sollefteå landsbygd	Sollefteå landsbygdstrafik			
3 Örnsköldsvik	O6	Örnsköldsvik tätort	Örnsköldsviks tätortstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
3 Örnsköldsvik	O7	Örnsköldsvik Husum	Örnsköldsvik - Husum	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
3 Örnsköldsvik	O8	Örnsköldsvik Bredbyn	Bredbyn - Örnsköldsvik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
3 Örnsköldsvik	O9	Örnsköldsvik Köpmanholmen	Köpmanholmen - Örnsköldsvik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	O10/O22	Härnösand	Härnösand tätorts- och landsbygdstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
	O10	Härnösands tätort	Härnösands tätortstrafik			
	O22	Härnösand landsbygd	Härnösand landsbygdstrafik			
1 Medelpad	O14/O15	Sundsvalls tätort	Sundsvalls tätortstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
1 Medelpad	O16	Sundsvall nordvästra	Hammarstrand - Liden - Sundsvall	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
1 Medelpad	O17/21	Timrå/Sundsvall Njurunda	Timrå - Njurunda	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
1 Medelpad	O18	Sundsvall Matfors	Matfors - Sundsvall	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
2 Ådalen	O20	Ådalen	Sollefteå - Kramfors - Härnösand	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
1 Medelpad	O23	Ljungandalen	Ånge - Sundsvall	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	S4	Linje 331	Sundsvall - Sollefteå	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	S5	Linje 201	Sundsvall - Härnösand	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
3 Örnsköldsvik	S6	Linje 50	Härnösand - Örnsköldsvik	2016-12-11	2027-12-11	Nobina
Linje 40	S3	Linje 40/Tvärflöjten	Örnsköldsvik - Sollefteå - Östersund	2020-12-13	2024-12-14	Centrala Buss

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

 Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

 Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

 Org. nr:
 222000-2923

 Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

RAPPORT

Linje 40 är en linje där ansvaret delas av Jämtlands och Västernorrlands län. Avtalet för linje 40 har från december 2024 övertagits av Länstrafiken i Jämtland.

I juni 2025 startade ett nytt avtal för serviceresor. Denna upphandling innefattar bland annat anropsstyrd linjetrafik samt kompletteringslinjer som utförs med taxi. I och med det nya avtalet har antalet trafikområden minskat från sex mindre till tre större. Tabellen nedan visar giltighetstid för befintliga avtal, tillsammans med trafikområde och avtalspart.

Tabell 3: Trafikavtal serviceresor

Trafikavtal serviceresor					
Trafikområde	Namn	Beskrivning	Starttid	Sluttid	Avtalspart
Trafikområde 1	Serviceresor inom Ånge, Timrå, Härnösand och sjukresor i Sundsvalls kommun	Anropsstyrd linjetrafik/ kompletteringstrafik	2025-06-15	2029-06-14	Samtrans omsorgsresor AB
Trafikområde 2	Serviceresor inom Sollefteå och Kramfors kommun	Anropsstyrd linjetrafik/ kompletteringstrafik	2025-06-15	2029-06-14	Byberg & Nordin Busstrafik AB
Trafikområde 3	Serviceresor inom Örnsköldsviks kommun	Anropsstyrd linjetrafik/ kompletteringstrafik	2025-06-15	2029-06-14	Björkstaden Beställningscentral AB

3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering

I detta avsnitt redovisas kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering med ett urval värden för 2025. Värdena är hämtade från Kollektivtrafikmyndighetens egna system samt uppgifter från bland annat Svensk kollektivtrafik och Trafikanalys.

3.1 Effektivitet

Resandet med den regionala kollektivtrafiken minskade kraftigt under covid 19-pandemin. Efter att resandevolymer var som lägst 2021 har en successiv återhämtning tagit vid. Nivåerna ligger fortfarande under de som noterades före pandemin. Nivån är idag 25 procent lägre än nivån för 2019.

Under 2025, såväl som under 2024, har det varit stora problem med att validera biljetter ombord på bussarna. Dessa problem är märkbara i statistiken, som inte återger en komplett bild över resandet. Effekterna av problemen påverkar bland annat utfallet för de värden som handlar om resandeutveckling.

I Västernorrlands län finns tätortstrafik i Sundsvall, Örnsköldsvik, Härnösand och Sollefteå samt landsbygdstrafik i redan nämnda kommuner och i Timrå, Ånge och Kramfors kommun. Det finns även regionala linjer mellan kommunhuvudorter. I länet finns dessutom transportkonceptet paxa, som är efterfrågestyrd trafik som fungerar som komplement till den linjelagda trafiken. I Sollefteå tätort är paxa numera en permanent trafiklösning.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

RAPPORT

Utbudet av kollektivtrafik är i princip oförändrat sedan 2024, men bussarnas beläggning och antalet personkilometrar har minskat vilket indikerar ett lägre resande. Ett lägre resande ger även en högre trafikeringskostnad per påstigning. Antalet resor som gjorts inom länet med tåg har ökat under 2025.

I likhet med många andra län har Västernorrland en minskande marknadsandel. Andelen kollektivtrafikresor av det motoriserade resandet är i dagsläget 9 procent.

Tabellen nedan visar resandeutveckling i länet utifrån ett antal variabler. 2024 är att betrakta som ett startår för den summering som presenteras. Den nedbrytning som görs på de avtalsområden som börjar gälla 2027 introduceras till trafikuppföljningen för 2025 och görs inte retroaktivt. Definitioner och begrepp återfinns i avsnitt 4.

Tabell 4: Effektivitet allmän kollektivtrafik

Effektivitet			
		2025	2024
Antal påstigningar			
	Totalt, buss	7 960 768	8 450 552
	AO1	5 304 039	n.a.
	AO2	1 401 422	n.a.
	AO3	1 241 872	n.a.
	Per invånare	33,1	35,0
	Totalt, tåg	507 050	491 587
	Per invånare	2,1	2,0
Antal utbudskilometer			
	Totalt (tusental) buss	12 821	12 939
	AO1	6 211	n.a.
	AO2	4 300	n.a.
	AO3	2 061	n.a.
	Per invånare (km)	53,3	55,1
	Totalt (tusental) tåg	2 233	2 205
	Per invånare (km)	9,3	9,1
Antal personkilometer (tusental)			
	Buss	140 905	151 848
	Tåg	88 691	80 057
Beläggning (antal passagerare)			
	Buss	11,0	11,7
Trafikeringskostnad (kronor)			
	Per påstigning	68	65
	Per utbudskilometer	41	42
Marknadsandel (procent)			
	Andel	9	9
Invånare i Västernorrlands län			
	Antal	240 640	241 458

RAPPORT

Resandet med anropsstyrd linjetrafik inom serviceresor har totalt sett minskat, vilket framgår av tabell nedan. Detta beror på att sjukreselinje 190 förändrats och att allmänna resenärer inte längre kan resa med linjen.

Tabell 5: Serviceresor

Resande anropsstyrd linjetrafik och kompletteringstrafik			
	2025	2024	
Antal påstigningar			
Totalt	4 881	6 395	
Trafikområde 1	1 060	1 269	
Trafikområde 2	1 903	1 481	
Trafikområde 3	784	998	
Sjukreselinje 190 *	1 134	2 647	
Antal personkilometer (tusental)			
Totalt	211	381	
Trafikområde 1	22	27	
Trafikområde 2	23	20	
Trafikområde 3	19	25	
Sjukreselinje 190 *	146	309	

*t.o.m. 2025-06-14

3.2 Kvalitet

Att erbjuda länets invånare en kollektivtrafik som är trygg, tillgänglig och pålitlig är ett av Kollektivtrafikmyndighetens kärnuppdrag. Andelen tillgänglighetsanpassade bussfordon kommer att öka med de nya trafikavtalen. Det finns fortsatt behov av att anpassa länets hållplatser och bytespunkter så att de kan nyttjas av alla resenärsgupper. De underlag som visar tillgänglighetsnivå på länets hållplatser är idag inte fullständiga. Kollektivtrafikmyndigheten arbetar successivt med att komplettera och förbättra underlaget, framför allt för hållplatser med högt antal påstigande.

Tillgängligheten vid länets tågstationer varierar. Alla stora och medelstora stationer har resenärsinformation i form av text och ljud. Samtliga stationer i Västernorrland (Erikslund ej uppgift) har taktila stråk på perrongen, de stora stationerna Örnsköldsvik C och Sundsvall C har även taktila stråk i väntsalen vilket även Husum och Örnsköldsvik N har. De flesta stationer har tillgänglighetsanpassad entré till väntsalen och en anpassad WC.

Bussarnas punktlighet mäts som andel av bussarna som följer tidtabellen. Under 2025 var 61 procent av bussarna i tid. 34 procent av bussarna ankom för sent. Utöver det avgick en mindre andel av bussarna för tidigt. Tågens punktlighet har förbättrats senaste året och mer än 90 procent av tågen ankom på utsatt tid.

Andelen resenärer som är nöjda med kollektivtrafiken (NKI) är 55 procent vilket ligger i linje med det nationella snittet. Resenärsgruppen seniorer (65-95 år) är mer nöjda med kollektivtrafiken än andra grupper. Kvinnor och män är nöjda i samma utsträckning.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

RAPPORT

Tabellen nedan berör kollektivtrafikens kvalitet utifrån ett antal nyckeltal.

Tabell 6: Allmänna kollektivtrafikens kvalitet

Kvalitet			
		2025	2024
Punktlighet (procent)			
Buss		60,7	62,5
Tåg		93,1	89,3
Nöjdhet (procent)			
NKI		55	56
Tillgänglighet (procent)			
Tillgänglighetsanpassade bussar		28	30
Tillgänglighetsanpassade hpl/stationer			
Buss		n.a.	n.a.
Tåg		n.a.	n.a.
Fossilfria fordon (procent)			
Andel personkm med fossilfritt drivmedel, buss		100	100
Andel utsläppsfria bussar		n.a.	n.a.
Andel elektrifierade tåg		100	100

3.3 Finansiering

Kommunalförbundets trafikintäkter uppgår till knappt 125 miljoner kronor. Denna post innefattar direkta intäkter från trafikanterna i form av biljettintäkter och rymmer inte subventionerade produkter. Dessa ingår i och med nya förbundsordningen i medlemsbidraget.

Sedan 2025 gäller en ny förbundsordning för Kollektivtrafikmyndigheten. Intäkter från biljettförsäljning fördelas inte längre till förbundets medlemmar på samma sätt som tidigare. Trafiken bekostas i huvudsak gemensamt av medlemmarna bortsett från den tillköpstrafik som tillgodoser lokala behov av trafikförsörjning. Hur stor del av biljettintäkterna som kan härledas till en viss linje, eller avtalsområde, styrs genom en framtagna modell som tar hänsyn till olika värden, såsom linjens längd. I tabellen nedan fördelas biljettintäkterna på de tre nya avtalsområdena utifrån den nya modellen. Ingående data finns från maj månad 2025 och framåt, av den anledningen är summan av de fördelade intäkterna lägre än den totala trafikintäkten som redovisas på helårsbasis.

Den fördelning som görs på de tre nya avtalsområden som börjar gälla 2027 introduceras till trafikuppföljningen för 2025 och görs inte retroaktivt.

Kostnaderna för att genomföra trafiken var högre 2024 än 2025, vilket beror på högre indexnivåer och fler trafikeringsdagar.

RAPPORT

Tabell 7: Allmänna kollektivtrafikens finansiering

Finansiering		
	2025	2024
Intäkter (tusental)		
Trafikintäkter buss	124 968	121 374
varav intäkter allmänhetens resor	96 527	99 000
Fördelade biljettintäkter	63 007	x
AO1	41 971	x
AO2	12 623	x
AO3	7 745	x
Trafikintäkter tåg	39 398	40 162
Kostnader (tusental)		
Trafikkostnader buss	543 264	550 064
AO1	290 532	x
AO2	147 822	x
AO3	98 187	x
Trafikkostnader tåg	124 487	131 224
Kostnad per produktionskm (kr)		
AO1	47	x
AO2	34	x
AO3	48	x
Medlemsbidrag (tusental)	460 667	325 408
Övriga bidrag och tillskott (tusental)	3 502	3 496
Självfinansieringsgrad (procent)	18,4	18,9

4 Definitioner och begrepp

I detta avsnitt ges en definition av de begrepp och värden som används i rapporten. Listan nedan utgår från branschpraxis och från Transportstyrelsens och Trafikanalys definitioner.

Tabell 8: Begreppsförklaring

Beläggning	Det genomsnittliga antalet passagerare per fordon. Räknas ut genom att dividera antalet personkilometer med antalet utbudskilometer.
Medelfärdlängd	Medelfärdlängd per påstigning. För lokal- eller regionalbuss i Västernorrlands län är medelfärdlängden 17,7 km, enligt RVU Sverige.
NKI	Nöjd Kund Index, anger andelen resenärer som är nöjda med sin kollektivtrafik (ger betyg 4 eller 5 på en 5-gradig skala).

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

RAPPORT

Personkilometer	Den sammanlagda reslängden för alla resenärer. Räknas ut genom att multiplicera den genomsnittliga reslängden med antalet påstigningar.
Resande	Resandet mäts som antal påstigningar eller som personkilometer. Reser man tur och retur är det två påstigningar, och reser man med övergång är varje övergång en ny påstigning.
Trafikintäkter	Trafikintäkter är direkta intäkter från trafikanterna i form av biljettintäkter.
Utbudskilometer	Utbudet av kollektivtrafik mätt som fordonens totala färdsträcka.

Listan nedan kommenterar vilka uppgifter som ingår i de värden som tas upp i rapporten.

Tabell 9:Antaganden

Antal påstigningar, både gällande buss och tåg, avser antal viseringar ombord. Uppgifter hämtas från PowerBI och Qlick View. Resor med paxa inhämtas separat från bokningssystemet VOC.
Antal utbudskilometer inkluderar inte sträckor tillryggalagda i Jämtlands län. För paxa inhämtas underlag från VOC.
Trafikintäkter totalt inkluderar skolkort och resplus, ej bussgoods. Inga subventioner ingår i posten.
Intäkter från allmänhetens resor är trafikintäkter exklusive skolkort och resplus.
Trafikkostnader är detsamma som ersättning till trafikföretagen. Stationsavgifter och depåhyra ingår inte i posten.
Medlemsbidrag är bidrag från kommun och region.
Övriga bidrag och tillskott avser bidrag från staten.
Självfinansieringsgrad är den andel av trafikkostnaden som täcks av biljettintäkter från kund, exklusive skolkort, inklusive resplus.
Uppgifter om bussarnas punktlighet kommer från Consat och tågens punktlighet från Norrtåg. NKI kommer från Kollbar, med urvalsvärde "kund". Andel tillgänglighetsanpassade bussar och andel personkilometer med fossilfritt drivmedel kommer från Frida. De kommentarer som ges i löptext angående tillgänglighet på tågstationer är hämtade från Norrtågs hemsida.

Thomas Olsson

Förbundsdirektör

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

RAPPORT

Bilaga: Beslut om allmän trafikplikt

2023

Dnr 23/00607-2

- Trafikplikt för trafiksystemet Norrtåg
- Allmän trafikplikt samt överlämnande av befogenhet att ingå avtal om allmän trafik

2022

Dnr 22/00425-2

- Beslut om behörighet till annan trafikhuvudman att fatta beslut om trafikplikt i Västernorrlands län

Dnr 22/00234-2

- Beslut om behörighet till annan trafikhuvudman att fatta beslut om allmän trafikplikt i Västernorrlands län (buss)
- Beslut om behörighet till annan trafikhuvudman att fatta beslut om allmän trafikplikt i Västernorrlands län (tåg)

2021

Dnr 21/00635-2

- Beslut om allmän trafikplikt beträffande anropsstyrd trafik inom Sundsvalls kommun
- Beslut om överlämnande av befogenhet till Sundsvalls kommun att ingå avtal om allmän trafik